

מעילה יא. (המשנה השניה) עד יב. (המשנה)

ביאורי מושגים
 כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא על הכלל כולו יצא – כלל לימודי ולפיו אם התורה מחדשת דין במקרה מסוים ניתן ללמוד מהמקרה הפרטי על מקרים נוספים הדומים לו. אלא אם כן - שני (או שלוש) כתובים הבאים כאחד אין מלמדים – אם הדין מופיע ביותר ממקרה אחד (התנאים חלקו האם צריך דוקא 3 מקומות או שמספיק שניים) לא ניתן ללמוד מהם על הכלל כולו. ההגיון בכלל הנ"ל הוא פשוט ומתבקש אם התורה רצתה שנילמד ממקרה אחד על הכלל היא לא היתה כותבת את הדין ביותר ממקום אחד!

משנה

ר' שמעון דם:
 בתחילתו קל – אין מועלין בו,
 בסופו חמור – יצא לנחל קדרון מועלין בו,
נסכים:
 בתחילתם חמורים – מועלים בהם,
 בסופם קלים – ירדו לשיתין (לתעלות שבמזבח) אין מועלין בהם.

1. המעילה היא רק מדרבנן,
 2. חכמים חלקו על ר"ש וסברו שגם מדרבנן אין מעילה.

מנין שאין מעילה בדם:
 עולא: 'שלכם' – הדם שייך לכם,
 בית מדרשו של ר' ישמעאל:
 'לכפר' – לכפרה נתתיו ולא למעילה.
 ר' יוחנן: 'כי הדם הוא בנפש יכפר' מעמדו של הדם מלפני הכפרה זהה למעמדו לאחריה.

הסברו של ר"י מבוסס על ההנחה שלאחר כפרה אין מעילה.
 זאת כיוון שדבר שנעשית מצותו אין מועלין בו.
 יש מקרים שבהם נעשית מצותו ומועלים בהם.
 אבל לא לומדים מהם על שאר המקרים כיוון ש(ועיין בביאור מושגים):
 אפשרות א' - שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדים: ישנם שני מקומות בהם מופיע הדין: 1. תרומת הדשן, 2. אברי שעיר לעזאזל או בגדי כהונה או עגלה ערופה.
 אפשרות ב' – באותם המקרים יש מיעוט מיוחד המלמד שמדובר בדין מקומי.

ר' אליעזר בר' צדוק סבר שפעם ב70 שנה היו מוציאים ממאגר שהיה ממוקם בחלל שבין הכבש למזבח, יין קרוש שהצטבר מהנסכים שניסכו על המזבח, ושורפים אותו.
 ניתן להבין את היחס בין שיטה זו למשנה בכמה דרכים:
 א. המשנה ור"א חלוקים.
 ב. המשנה דיברה רק על מקרה שבו לקח את היין לפני שהגיע לרצפה.
 ר"א התייחס למקרה שבו היין הגיע לרצפה – למאגר, במקרה כזה הרצפה קידשה את היין מחדש וכעת שוב יש בו דין מעילה
 ג. אמנם ר' אליעזר סבר שהיין חייב בשריפה אבל הוא מודה שאין בו דין מעילה.

בהסבר המשנה והגמרא הלכנו בדרכו של הריצב"א (יומא נט:). רש"י ותוס' כאן הציעו הבנות אחרות.

מניין שמועלים בדשן חיצוני:
 'ושמו אצל המזבח',
מניין שדשן פנימי אסור בהנאה:
 'זהסיר... אל מקום הדשן'
מניין שדשן מנורה אסור בהנאה:
 מהייתור 'הדשן' בפסוק הקודם.

משנה
 דישון מזבח הפנימי והמנורה – לא נהנים אבל גם לא מועלים,
 אדם שזכה בדישון זה והקדישו – מועלים בו.

